

ชีวิตที่พอเพียง : 432. หัวอกอาจารย์มหาวิทยาลัย

ผมเคยเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย และเวลานี้ก็ยังเกี่ยวข้องกับอาจารย์มหาวิทยาลัยอยู่ในหลายบริบท เมื่อวานไปที่นิด้า เพื่อคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษาของนิด้าอีก 2 ท่าน ที่ร่วมกันเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา นศ. ป. เอก คือ อ. กฤตกร ทวีชศรี ที่ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง KM การพูดคุยนอกเรื่องกับ รศ. ดร. วีรวัฒน์ ปันนิตามัย ทำให้ผมเก็บมาคิด

ผมเล่าให้ท่านอาจารย์วีรวัฒน์ และ ผศ. ดร. สุจิตรา ที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และ อ. กฤตกร ที่เป็น นศ. ป. เอก ฟังว่า อ. ศิริสุข รักถิ่น (<http://gotoknow.org/blog/sirisuhk>) ที่ไปศึกษาปริญญาเอก ที่ MSU ได้รับการเคี่ยวกรำด้านการเรียนอย่างมากมาย ผู้สนใจอ่านได้จาก บล็อก ข้างต้น

ดร. วีรวัฒน์ บอกว่า ที่นิด้า ถ้าเข้าไปเคี้ยว นศ. มาก นศ. จะไม่ชอบ และอาจารย์ท่านนั้นจะเสียชื่อ จะไม่มี นศ. เข้ามาเรียนด้วย ผมจึงเก็บเอามาคิด ว่าถ้าเป็นผม ผมจะทำอย่างไร

ผมถอยมาตั้งหลักว่า ทำไมผมจึงเข้าไปเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย ผมตอบตัวเองว่า เพราะผมรักงานวิชาการ ชอบทำงานวิชาการ ถือเป็นงานที่ทำทนายสำหรับผม ผมถามตัวเองว่า หาก (if were นะครับ อายุมันล่วงเลยมาแล้ว) ผมเป็นอาจารย์สอนปริญญาเอกที่นิด้า หรือที่อื่น ผมจะทำอย่างไร ผมตอบตัวเองว่า ผมจะเลือกรับเฉพาะ นศ. ที่เอาจริง พร้อมจะทำงานหนัก มีความฝันในเรื่องวิชาการ ว่าอยากเรียนรู้อะไรและวิจัยด้านไหน ผมเถียงกับตัวเองว่า ผมก็จะมี นศ. มาทำวิทยานิพนธ์ด้วยเลย ผมเถียงกลับไปว่า ไม่จริง จะต้องมี นศ. บางคนที่มีจินตนาการ มีความฝัน มีโจทย์วิจัยดีๆ ซึ่งอาจเป็นหนึ่งในเรื่อง ก็ไม่เป็นไร เพราะผมจะต้อง “ทำเสน่ห์” ให้ นศ. แบบนี้เข้ามาหาผมให้ได้

เสน่ห์ที่วันนั้น ผมตีความว่า คือผลงานวิจัยที่คนชื่นชม นศ. ที่เอาจริงรู้ว่าถ้าเขามาทำงานวิจัยกับผมอนาคตของเขาจะสดใส เขาจะได้ทำงานวิจัยร่วมกับผมอย่างสนุกสนาน ผมเถียงต่อว่า ถ้าเอาเข้าจริง นศ. หนึ่งในร้อยก็ยังไม่จุติมาที่นิด้าเสีย ที่ ผมจะทำอย่างไร ผมตอบตัวเองว่า ผมก็ย้ายซี ย้ายไปทำงานที่มหาวิทยาลัยอื่นที่เขามี PhD Program ที่เน้นการวิจัยจริงจัง และเขามีชื่อเสียงต่อ นศ. ที่เป็น นศ. ที่พร้อมจะเรียนหนัก วิจัยหนัก

ผมบอกตัวเองว่า ผมไม่ควรเสียเวลา เปลืองชีวิตอยู่กับ นศ. ที่มาเรียนปริญญาเอก เพียงเพื่อให้ได้ปริญญา โดยไม่ต้องการทำงานหนัก ไม่ต้องการฝึกฝนตนเองในด้านวิชาการอย่างแท้จริง การต้องคลุกคลีอยู่กับคนที่ไม่เอาจริง ไม่พร้อมจะฟันฝ่า ไม่เป็นมงคลต่อชีวิต ผมคิดว่าผมมีสิทธิ์ที่จะเลือกนักศึกษา และนักศึกษาก็มีสิทธิ์ที่จะเลือกอาจารย์ คนที่ต้องการเลือกอาจารย์ที่ไม่เข้มงวด ไม่ต้องทำงานหนัก ก็มีสิทธิ์เลือกตามที่เขาชอบ

วิจารณ์ พานิช